

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การพัฒนาระบบการเงินกับการเติบโตของเศรษฐกิจ

มานพ อุดมเกิดมงคล

न्हัทว้ลลี้ ถรรณาทพงค์

ชานนทร์ บญญุช

สัฒมนาวระชาการธนาการแห่งประเทศไทยประจำปี 2555

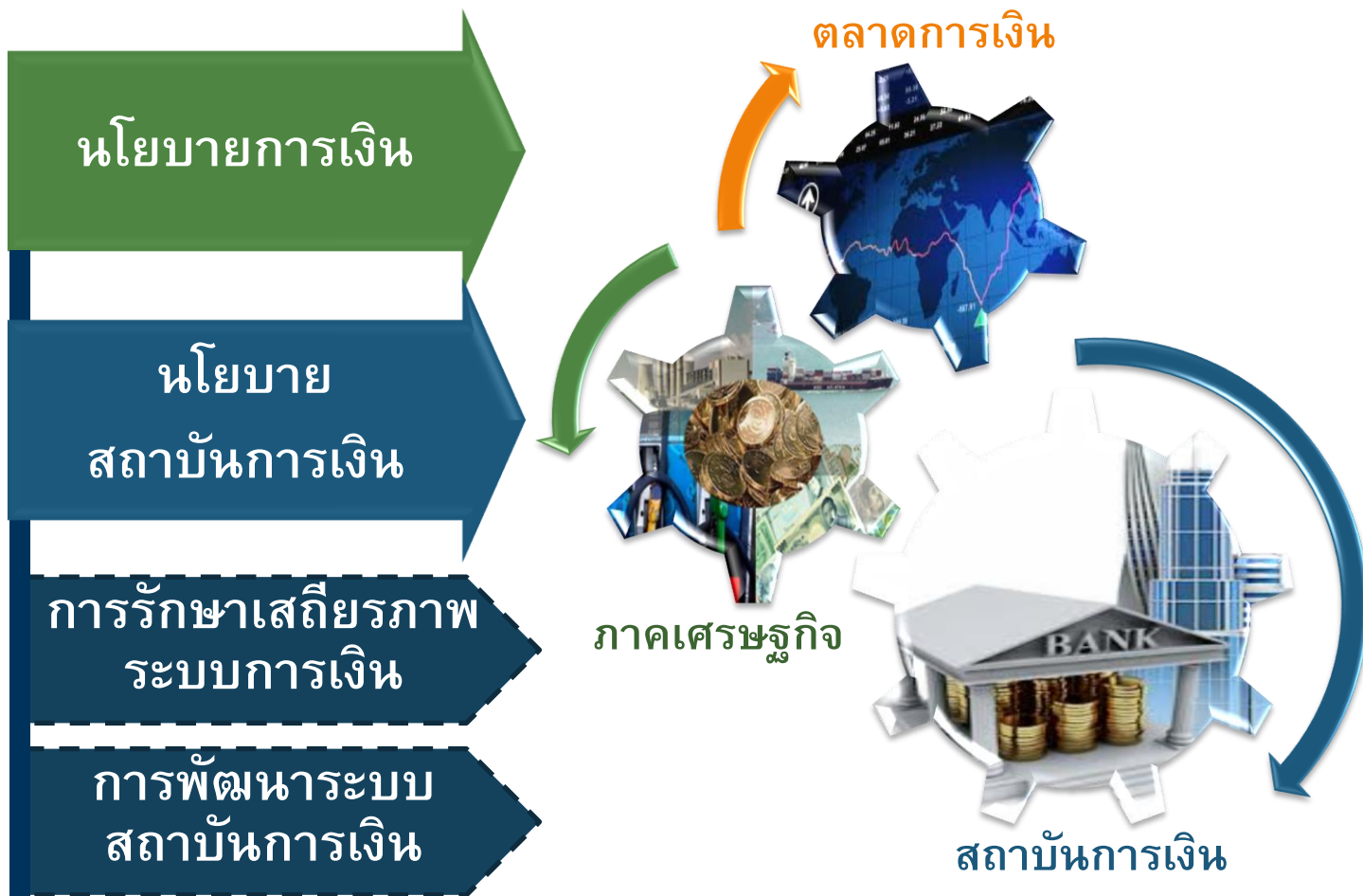
24-25 กัณยายน 2555

พันธกิจหลัก:

เสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินที่มีเสถียรภาพ และ
มีพัฒนาการอย่างยั่งยืนและทั่วถึง

ธนาคารกลาง

เศรษฐกิจไทยต้องเติบโตอย่างเข้มแข็ง ทัวถึง และยั่งยืน เพื่อก้าวข้าม Middle income trap

วิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน
จะทำให้ประเทศไทยถอยหลัง

ในช่วง 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทย
ต้องเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี
เพื่อเป็นประเทศที่มีรายได้สูง

การเติบโตต้องได้ประโยชน์ทั่วถึงทุกภาคส่วน

โจทย์: ระบบการเงินที่เอื้อต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

ระดับ
มหภาค

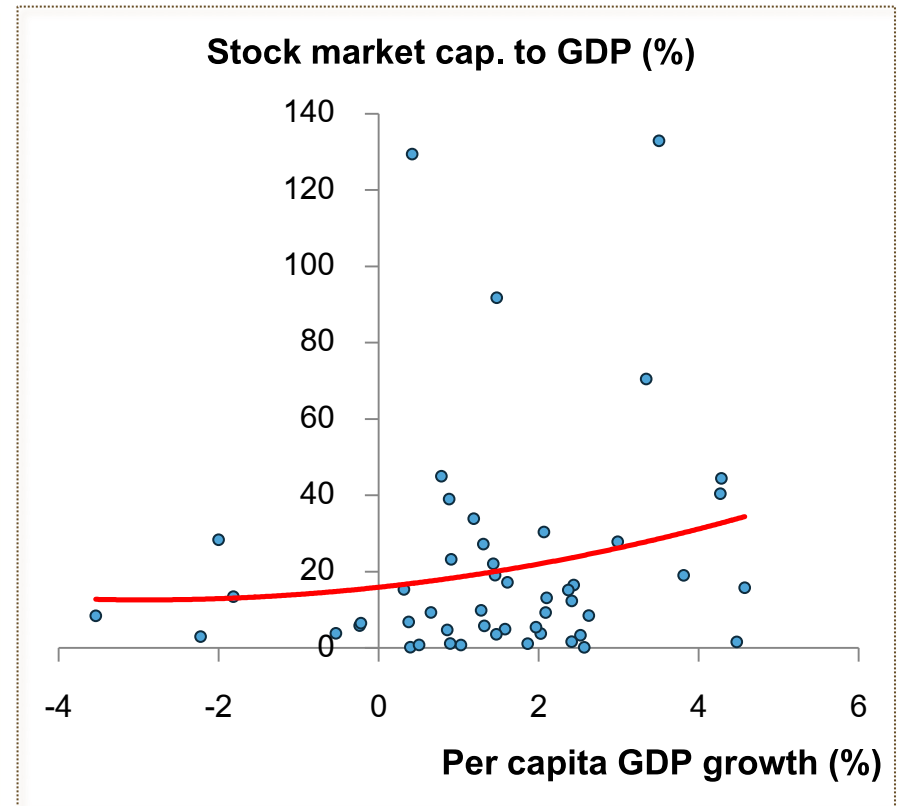
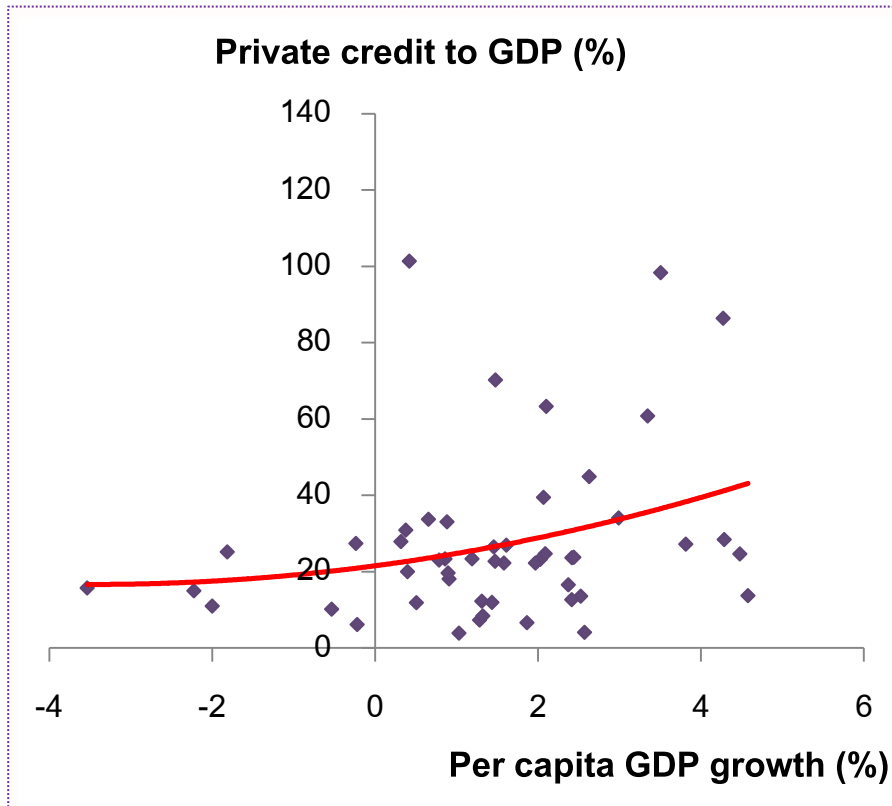
การวิเคราะห์โครงสร้างระบบการเงิน

ระดับ
จุลภาค

การวิเคราะห์ระดับสถาบันและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

1. การพัฒนาระบบการเงินช่วยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจ

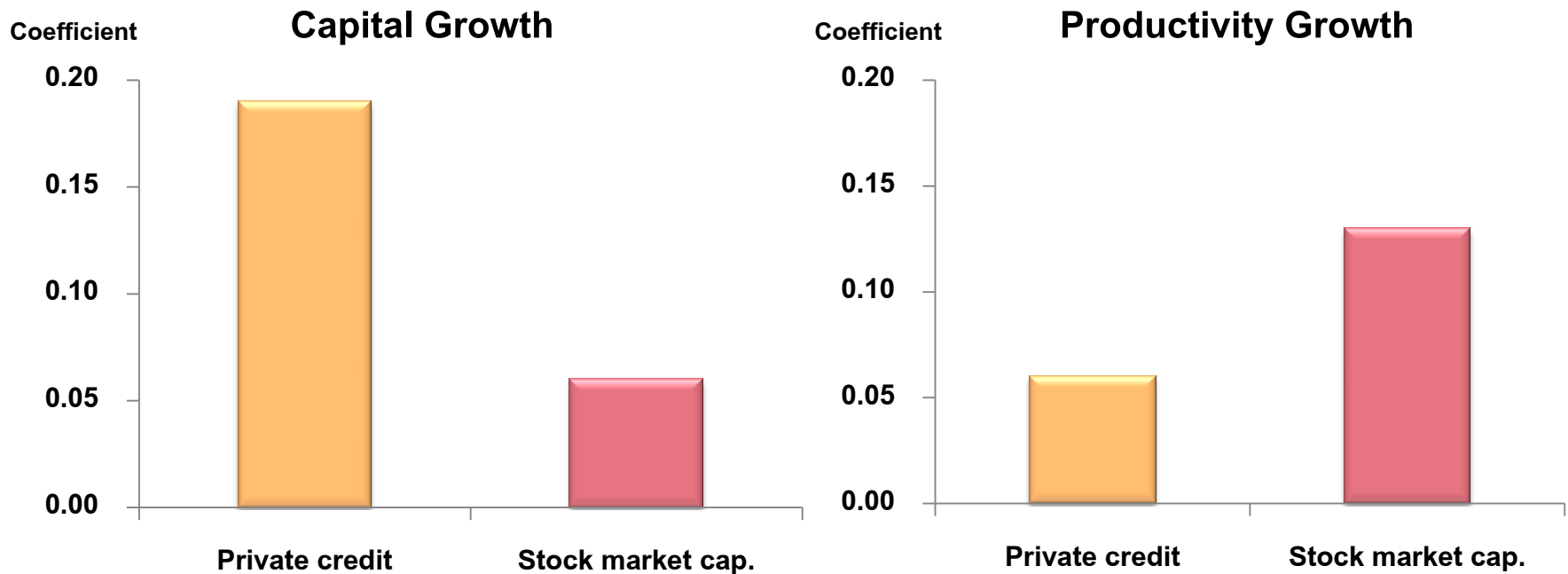

ที่มา: ข้อมูลจาก World Bank คำนวณโดยผู้วิจัย

2. การระดมทุนผ่านธนาคารช่วยกระตุ้นการลงทุนได้มากกว่า ขณะที่การระดมทุนผ่านตลาดทุนจะช่วยเพิ่มผลิตภาพการผลิตได้สูงกว่า

Capital Growth, Productivity Growth and Financial Development: GMM, 1980-2010

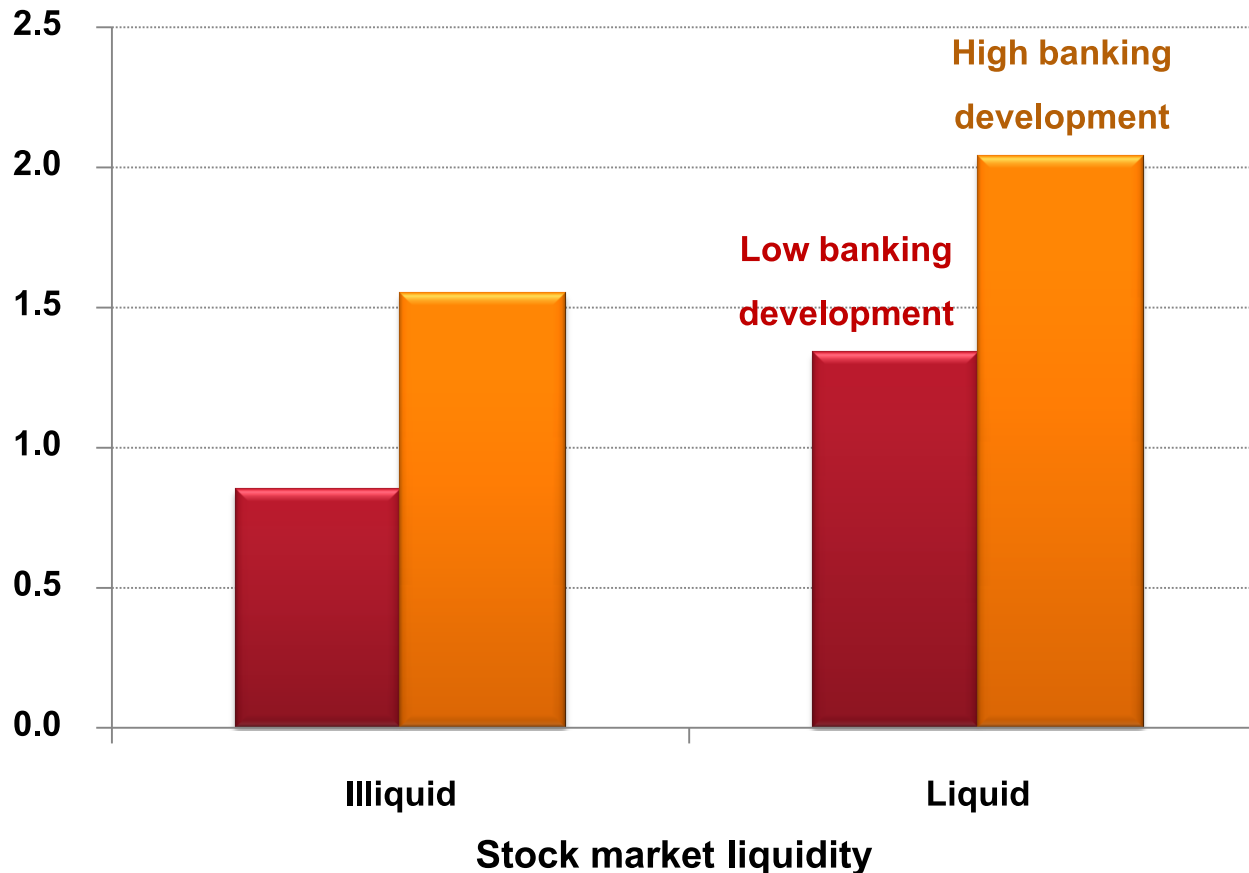

ที่มา: ข้อมูลจาก World Bank คำนวณโดยผู้วิจัย

3. การพัฒนาระบบการเงินควรพัฒนาในทุกตลาดไปพร้อมกัน

Real per capita GDP growth (%)

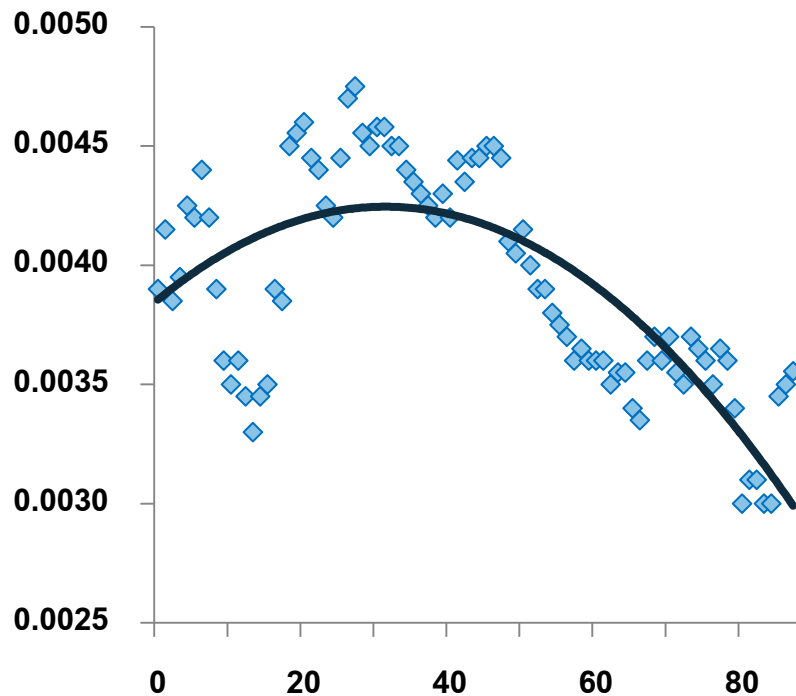
ที่มา: ข้อมูลจาก World Bank คำนวณโดยผู้วิจัย

4. ประเทศยิ่งพัฒนาขึ้น ตลาดทุนจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

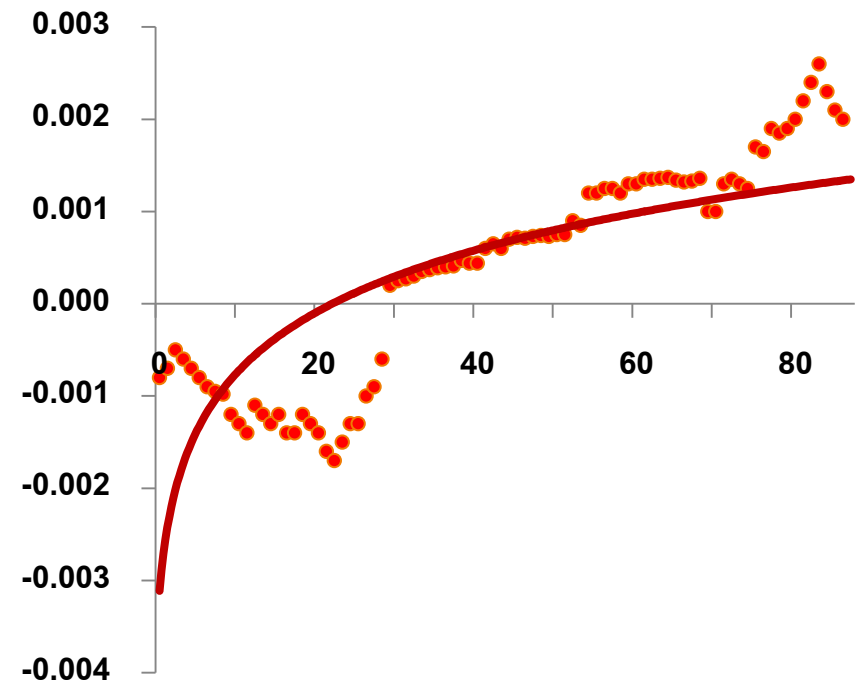
Quantile coefficients for private credit and stock market activity

Coeff. of private credit

Quantiles of log GDP per capita

Coeff. of stock value traded

Quantiles of log GDP per capita

สรุปการวิเคราะห์โครงสร้างระบบการเงิน

1

การพัฒนาระบบการเงินช่วยยกระดับการเติบโตของเศรษฐกิจ

2

การระดมทุนผ่านธนาคารช่วยให้การลงทุนเพิ่มขึ้นได้มากกว่า
ขณะที่การระดมทุนผ่านตลาดทุนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้สูงกว่า

3

การพัฒนาระบบการเงินจำเป็นต้องพัฒนาทุกตลาดไปพร้อมกัน
เพื่อให้เกิดแรงส่งต่อเนื่องสู่การขยายตัวของเศรษฐกิจ

4

ประเทศยิ่งพัฒนาขึ้น ตลาดทุนจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

โจทย์: ระบบการเงินที่เอื้อต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

ระดับ
มหภาค

การวิเคราะห์โครงสร้างระบบการเงิน

ระดับ
จุลภาค

การวิเคราะห์ระดับสถาบันและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ไม่ว่าประเทศไทยจะเดินหน้าไปทางไหน ล้วนแล้วแต่ต้องพัฒนาทั้ง 4 ด้านทั้งสิ้น

	โครงสร้าง พื้นฐาน	การลงทุนใน ต่างประเทศ	ความแข็งแกร่ง ของ SMEs	สร้างนวัตกรรม
แผนพัฒนาต่าง ๆ				
แผนพัฒนาฯ ฉบับ 11 (2555-59)	✓	✓	✓	✓
แผนแม่บทพัฒนาอุตสาหกรรมไทย (2555 -74)	✓	✓	✓	✓
แผนส่งเสริม SMEs			✓	✓
แผนแม่บทเงินทุนเคลื่อนย้าย		✓		
บทความวิชาการ ธปท. *				
Detroit of Asia	✓	✓	✓	✓
Riding the dragon	✓	✓	✓	✓
Kitchen of the world	✓	✓	✓	✓
Rice bowl	✓	✓	✓	✓
Service-based economy	✓	✓	✓	✓

* ที่มา: Ariyapruchya et al (2011)

เศรษฐกิจไทยจำเป็นต้องพัฒนาใน 4 ด้าน

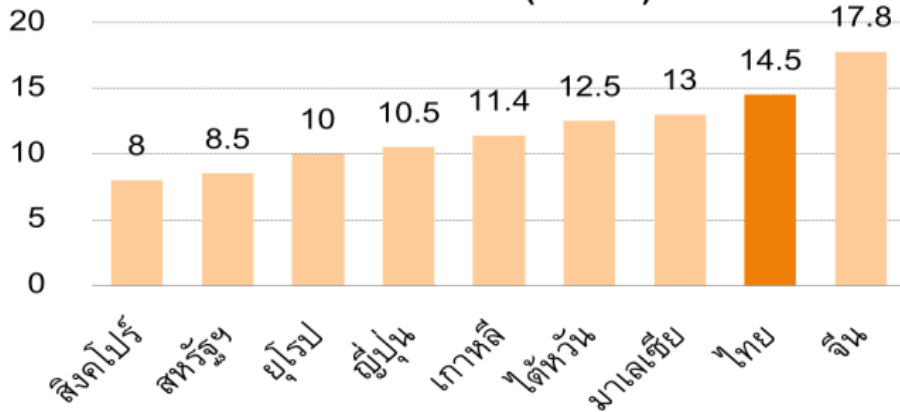

โครงสร้างพื้นฐาน

เปรียบเทียบต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP ของไทย

ร้อยละ ต่อ GDP

กับต่างประเทศ (ปี 2554)

ที่มา: Economist และ สคช.

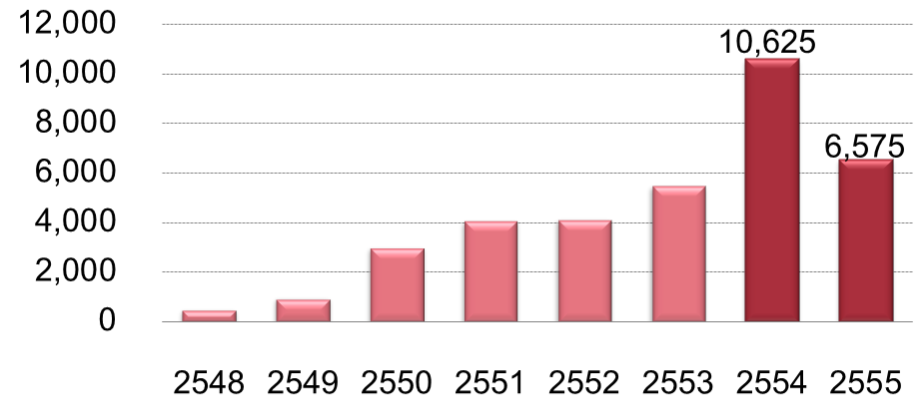
- ลดต้นทุนของภาคธุรกิจ
- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- กระตุ้นให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน

การลงทุนในต่างประเทศ

การลงทุนทางตรงในต่างประเทศของไทย

ล้านดอลลาร์ สรอ.

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

H1

- แสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ
- เข้าถึงวัตถุดิบและแรงงานที่ถูกกว่า
- แสวงหาตลาดใหม่

เศรษฐกิจไทยจำเป็นต้องพัฒนาใน 4 ด้าน

SMEs แข็งแรง

สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ

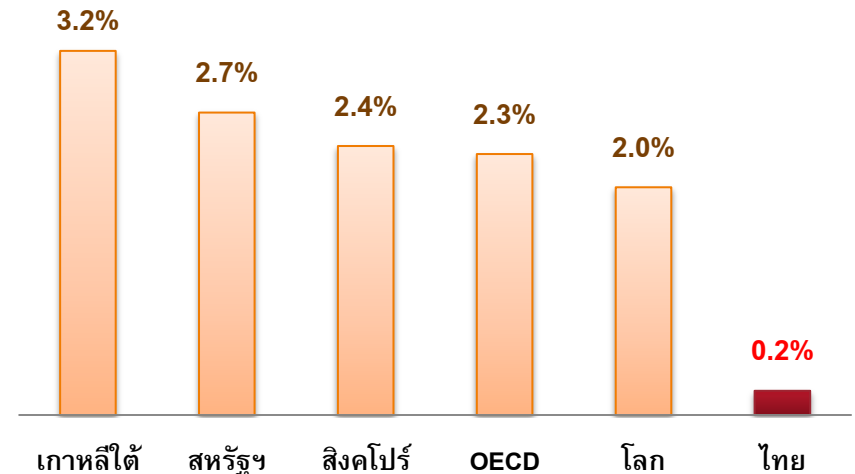
ความสำคัญของ SMEs ในไทย

ที่มา: สสว.

- รากฐานของเศรษฐกิจไทย
- เพิ่มการจ้างงานในประเทศ

การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ปี 2554

ที่มา: ธนาคารโลก

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

มุมมองในระดับสถาบันและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ผ่านความจำเป็นทางเศรษฐกิจทั้ง 4 ด้าน

ประเด็นในการศึกษาหลัก

ขนาดธนาคารพาณิชย์

บทบาทธนาคารต่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน

การขยายฐานธนาคารไทยไปต่างประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ส่งเสริมบทบาทของ
ตลาดทุนในการระดม
เม็ดเงินลงทุนขนาดใหญ่

ไทยต้องใช้เม็ดเงินลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมาก

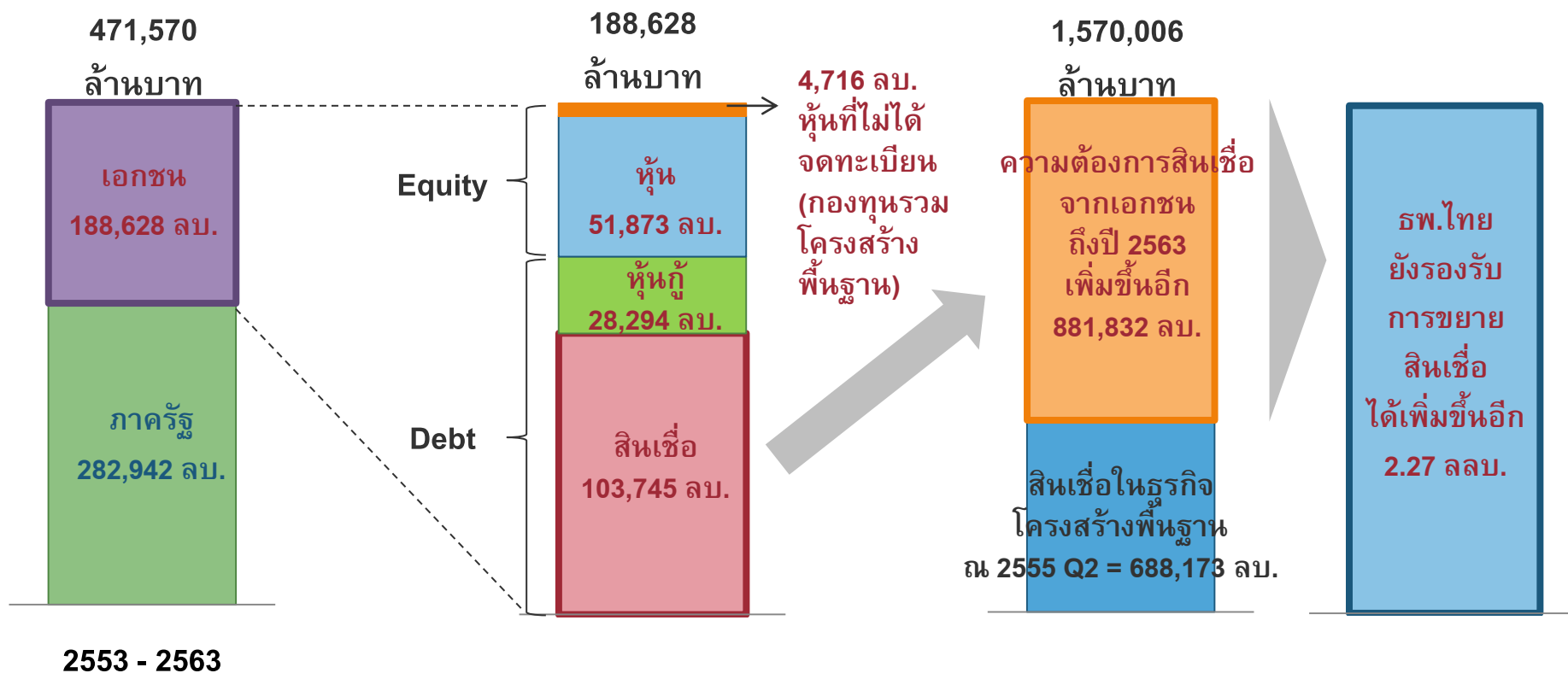
ความต้องการ
การลงทุนในโครงสร้าง
พื้นฐานต่อปี

(ร้อยละ 4.9 ของ GDP)

ประมาณการเครื่องมือที่ใช้ใน
การระดมทุนของภาคเอกชน

สินเชื่อโครงสร้าง
พื้นฐาน

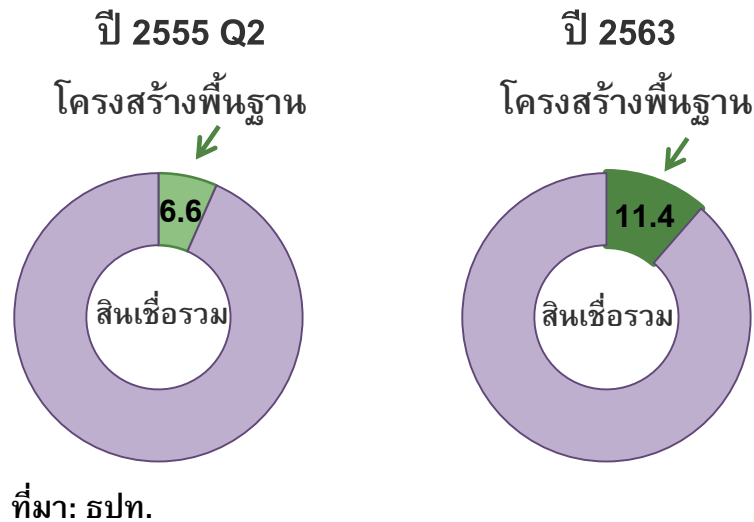
ประมาณการจาก
เงินกองทุน
ธ 2555 Q2

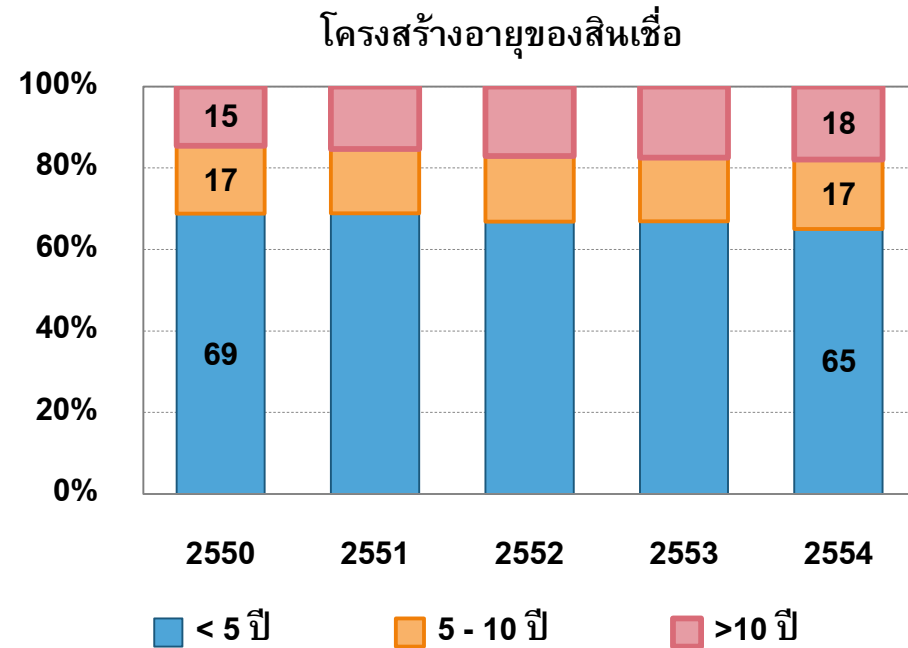
สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ ทำให้เกิด Concentration risk และ Maturity mismatch

Concentration risk

- เงินให้กู้ยืมร่วมช่วยลดปัญหา Concentration risk ของ ธพ. แต่ละแห่ง
- ติดตามการกระจุกตัวของสินเชื่อของ ธพ. ทั้งระบบ

Maturity mismatch

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมีลักษณะความเสี่ยงที่เหมาะสมกับ การระดมทุนจากตลาดทุน

การลงทุนระยะยาว

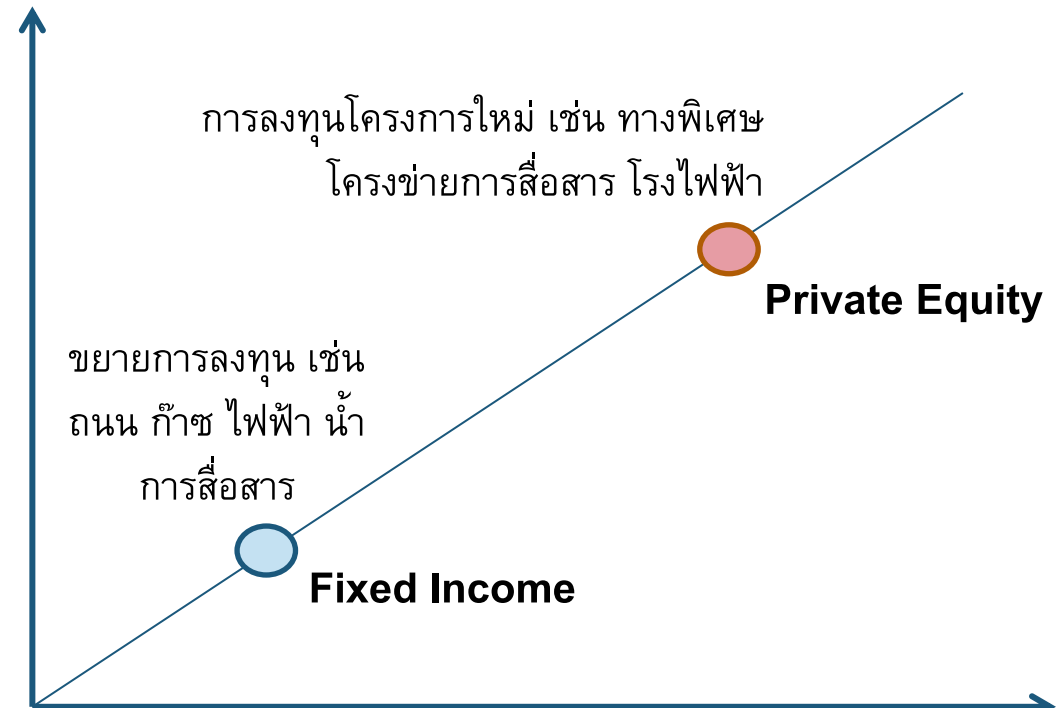
- ระยะเวลาการลงทุนยาว
ตั้งแต่ 5-30 ปี

เม็ดเงินลงทุนมหาศาล

- โครงการขนาดใหญ่ต้องการเงิน
ลงทุนสูงในระยะแรก แต่ให้
ผลตอบแทนตลอดอายุของ
โครงการ

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมีลักษณะคล้าย
การลงทุนในตราสารหนี้หรือหุ้น

ผลตอบแทน

ที่มา: Mansour and Hope (2007)

ความเสี่ยง

ทางเลือกที่เหมาะสมกว่า คือ ระดมทุนจากตลาดทุน

- ช่วยลดภาระหนี้ภาครัฐ
- เป็นช่องทางระดมทุนแทนการก่อหนี้
- ยังคงสิทธิความเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
- นักลงทุนได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

กองทุนรวม
โครงสร้างพื้นฐาน

- เพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินงาน
- ช่วยกระจายความเสี่ยงของแหล่งเงินทุน
- ต้นทุนอัตราดอกเบี้ยถูกกว่าหุ้นกู้
- ช่วยลดปัญหา Concentration risk และ Maturity mismatch ได้

Securitization

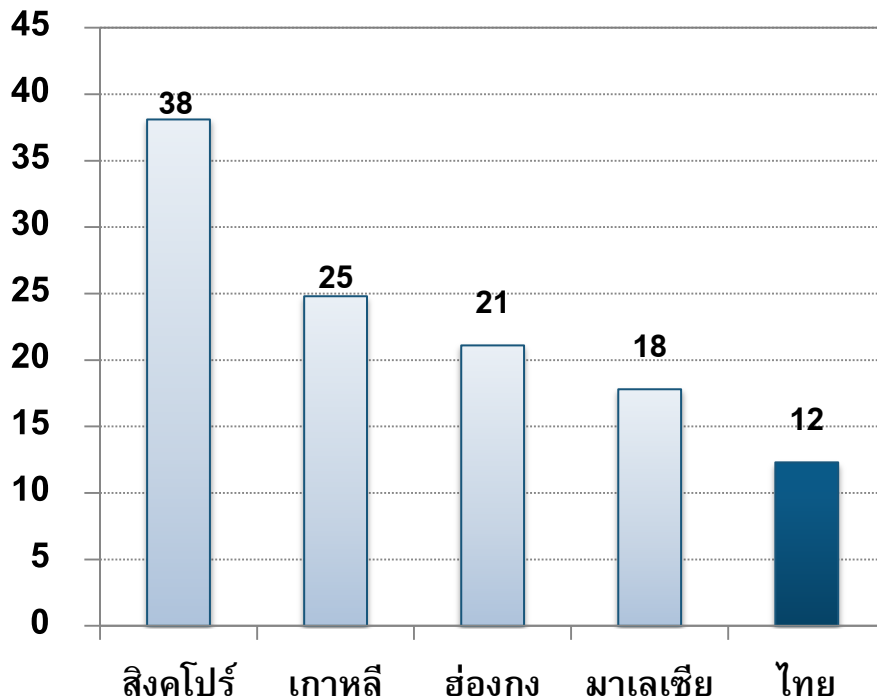

ควรส่งเสริมเม็ดเงินลงทุนระยะยาวจากธุรกิจประกันและเงินสำรองเลี้ยงชีพ

สินทรัพย์ของประกันชีวิต (ปี 2553)

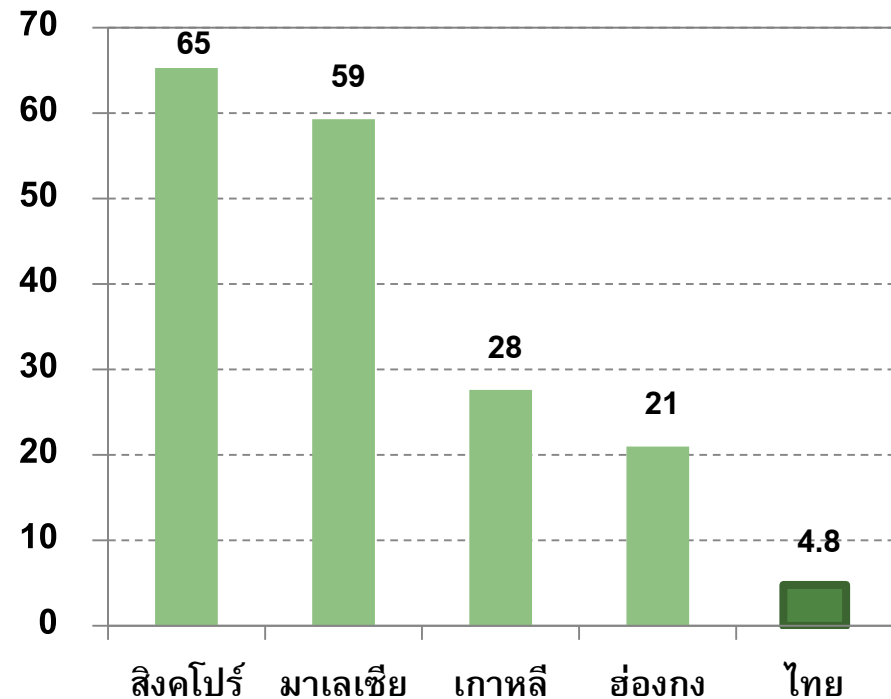
ร้อยละต่อ GDP

ที่มา: MAS, FSS, OCI, BNM และ คปภ.

สินทรัพย์ของเงินสำรองเลี้ยงชีพ (ปี 2553)

ร้อยละต่อ GDP

ที่มา: ADB

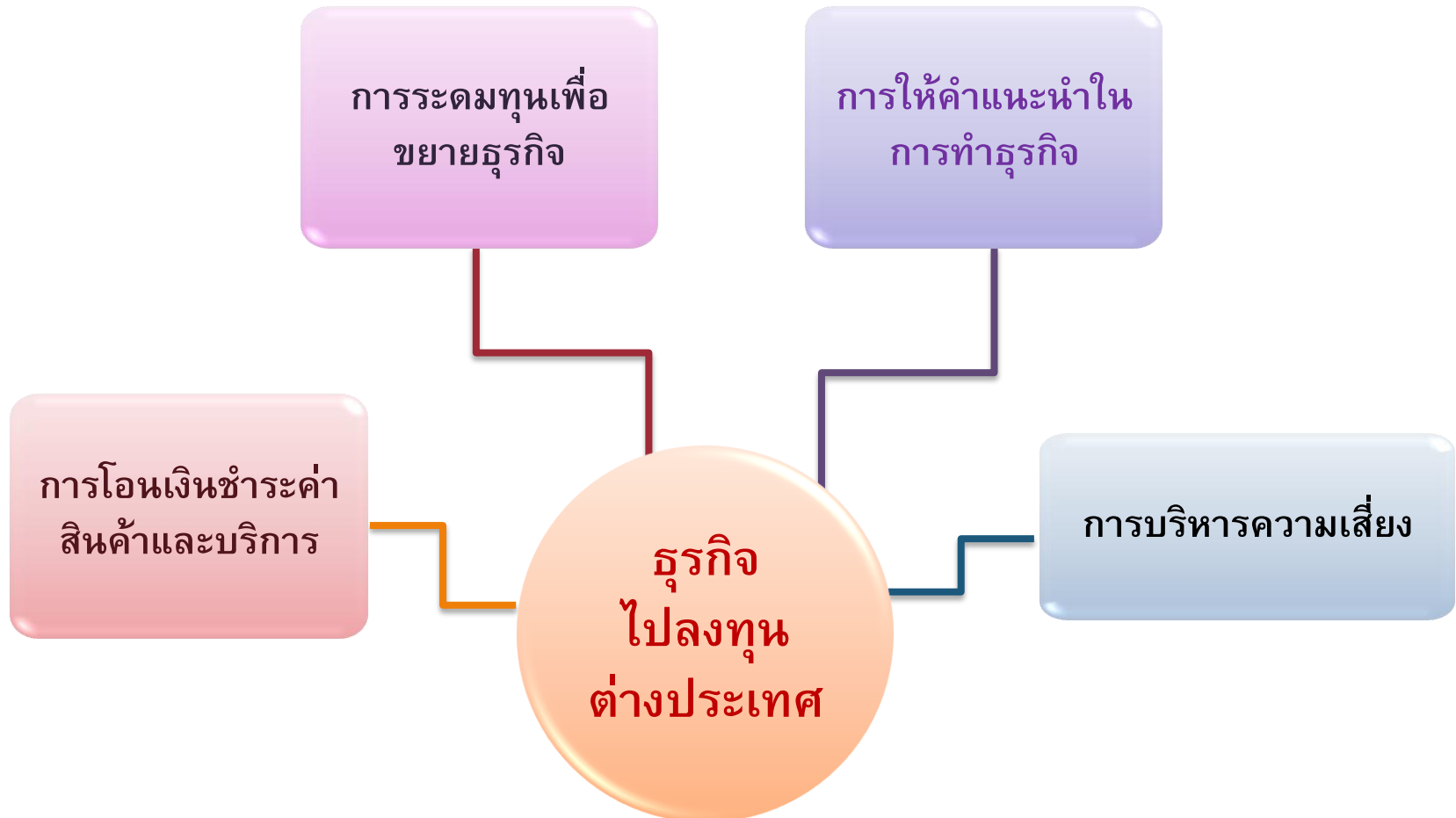
การลงทุนในต่างประเทศของภาคธุรกิจ

**ธนาคารควรให้ความสนใจ
ในการขยายธุรกิจไป
ต่างประเทศ**

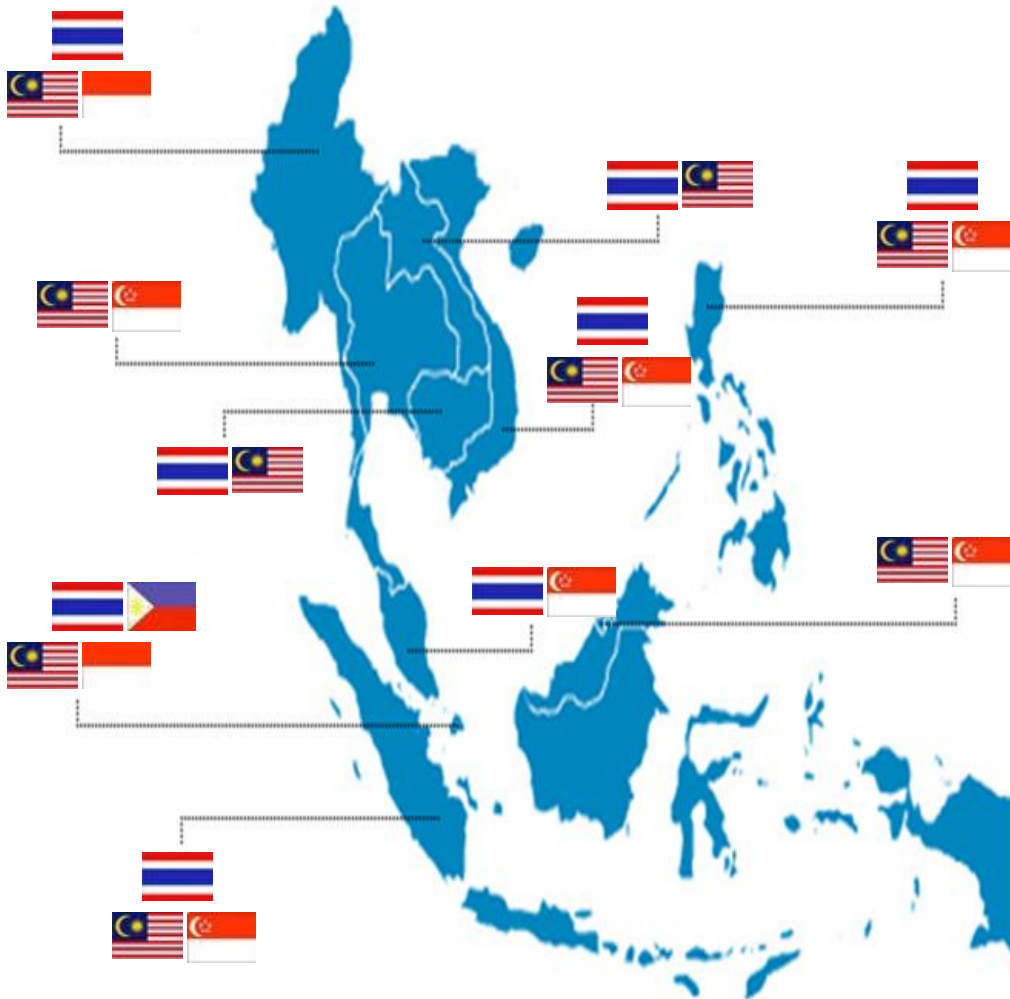

ธนาคารพาณิชย์ช่วยตอบโจทย์การออกไปลงทุนต่างประเทศของภาคธุรกิจ

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ได้ขยายธุรกิจไปบ้างแล้ว

	Bank	IND	MAL	PHI	SIN	THA	CLMV
MAL	MayBank	●		●	●		● Rep
	Public						● Rep
	CIMB	●			●	●	Rep
	RHB				●	●	
SIN	DBS	●	●	Rep		Rep	Rep
	UOB	●	●	●		●	● Rep
	OCBC	JV	Off Shore			●	● Rep
THA	BBL	●	●	●	●		● Rep
	KTB				●		●
	SCB				●		● Rep JV
	KBANK	SP	SP		SP		SP, Rep
	BAY						●

การออกไปต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทยจะช่วยตอบสนองความต้องการของธุรกิจไทยได้ดีขึ้น

ธุรกิจขนาดใหญ่

- ใช้บริการจากธนาคารต่างประเทศได้
- ธพ. ไทยรู้จักธุรกิจไทยดีกว่า
- *Business-led model*

ธุรกิจขนาดกลางและเล็ก

- เข้าถึงธนาคารต่างประเทศได้ยากกว่า
- ธพ. ไทยในต่างประเทศให้ข้อมูลในการทำธุรกิจในต่างประเทศได้ดี
- *Bank-led model*

มุมมองธนาคารในการขยายธุรกิจไปต่างประเทศ: **ต้นทุนสูง ไม่มีฐานลูกค้า**

1. ธุรกิจขนาดใหญ่

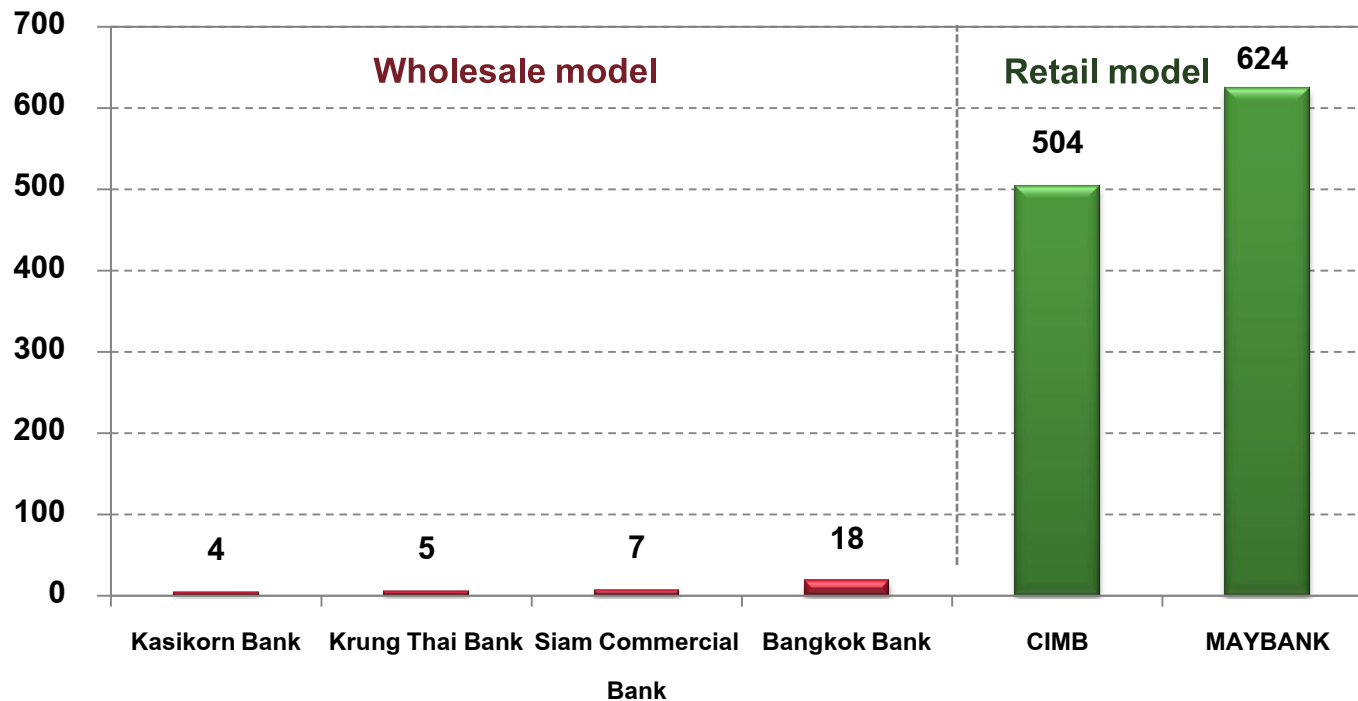
2. ธนาคาร

2. ธุรกิจขนาดกลางและเล็ก

ทางเลือกของการขยายธุรกิจในต่างประเทศของธนาคาร เป็นได้ทั้งรูปแบบที่เน้นธุรกิจ wholesale และ retail

จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ในอาเซียน

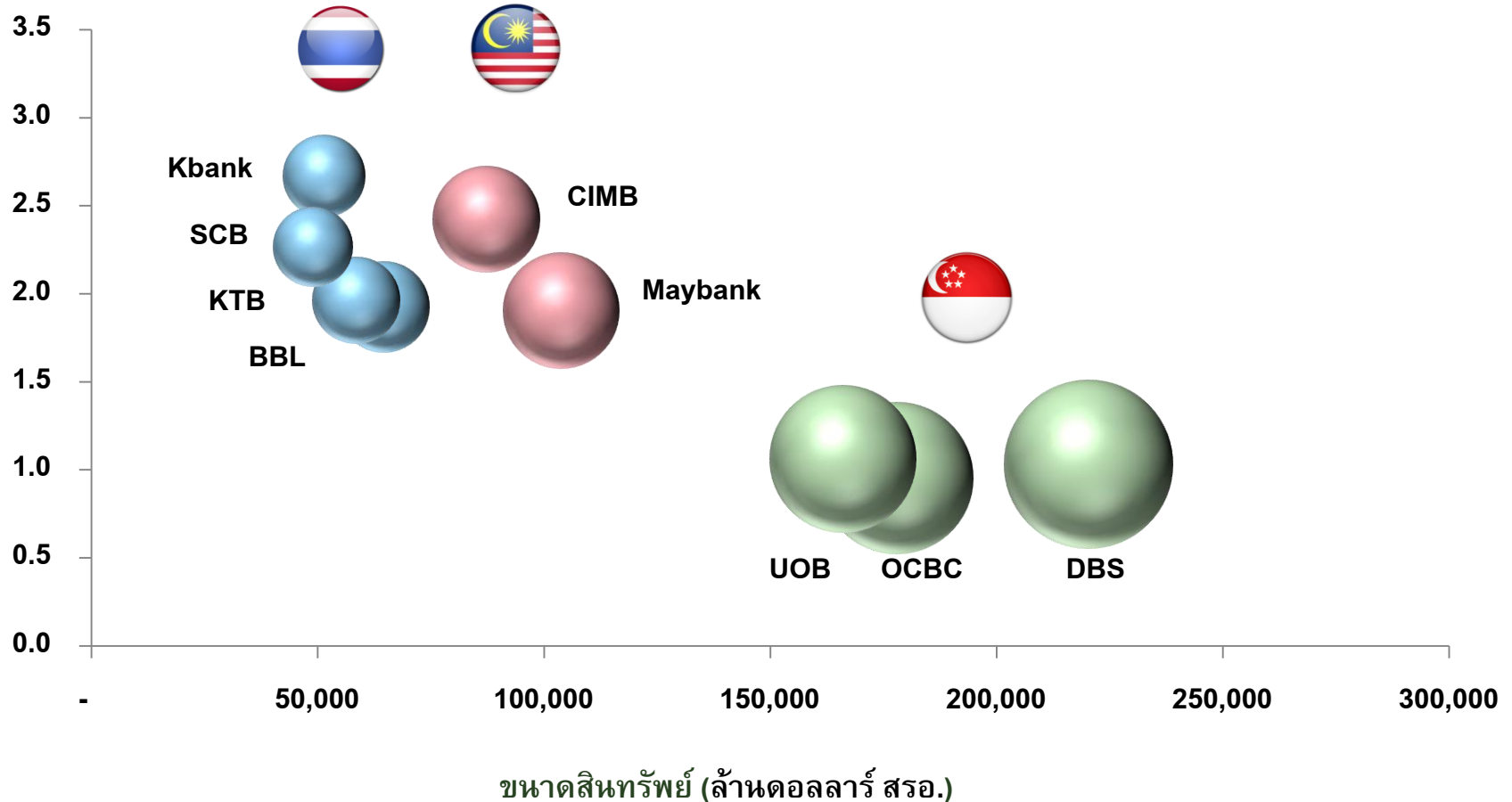
ที่มา: ธปท.

ขนาดของธนาคารที่ใหญ่ขึ้นจะเอื้อต่อการออกไปแข่งขันในภูมิภาค

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
(ร้อยละของสินทรัพย์)

ขนาดสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปี 2553

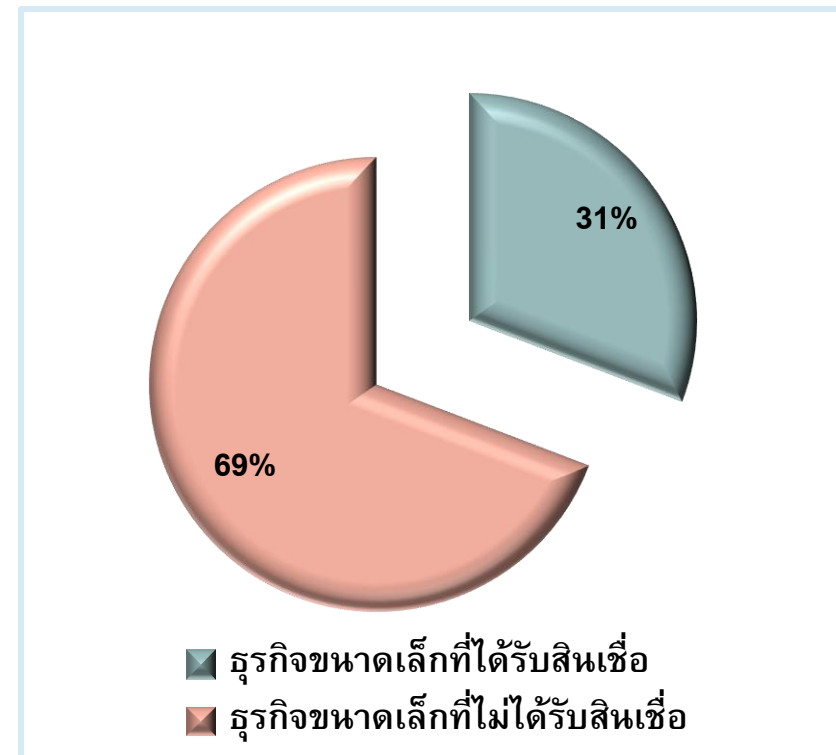
ความแข็งแกร่งของ SMEs

ระบบการเงินที่มีการพัฒนา
รอบด้านจะส่งเสริมให้
SMEs ไทยเข้มแข็ง

ข้อจำกัดทางข้อมูลของ SME ส่งผลต่อการเข้าถึงสินเชื่อ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโต

ที่มา: สสว. และ ธปท.

การขยายขอบเขตธุรกิจและฐานลูกค้าจะตอบโจทย์ การส่งเสริม SMEs ผ่านภาคธนาคาร

1. Credit Scoring

- วิเคราะห์เครดิตจากแบบจำลอง โดยใช้ฐานข้อมูลสินเชื่อ SME

2. ประโยชน์เครือข่ายธุรกิจ

- ประเมินข้อมูล SME ผ่านเครือข่ายธุรกิจขนาดใหญ่ที่เป็นลูกค้าของธนาคาร
- Supply chain financing

3. ทุนมนุษย์และเทคโนโลยี

- ลดต้นทุน
- เพิ่มความหลากหลายในการบริการ

4. เครือข่ายสาขา

- เพิ่มความสามารถในการเข้าถึง

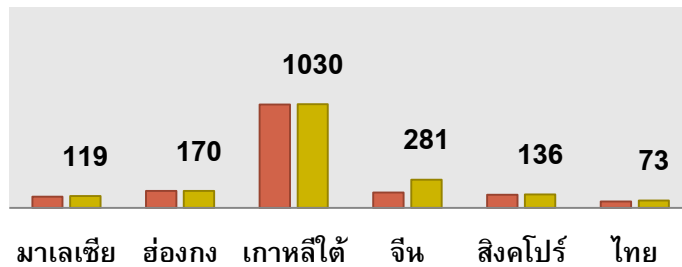
5. กระจายความเสี่ยง

- SME Portfolio ที่ใหญ่มีความเสี่ยงต่ำ

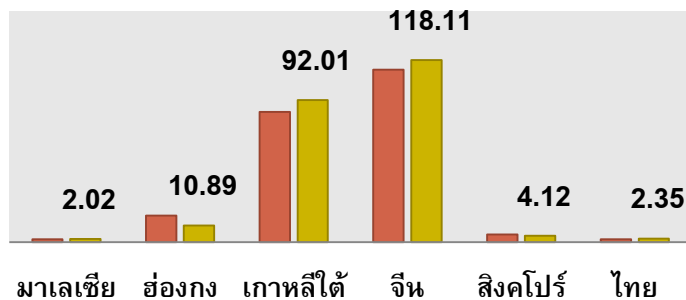

ส่งเสริมการระดมทุนทางเลือกผ่านตลาดหลักทรัพย์ MAI

จำนวนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์รอง
(2553-54)

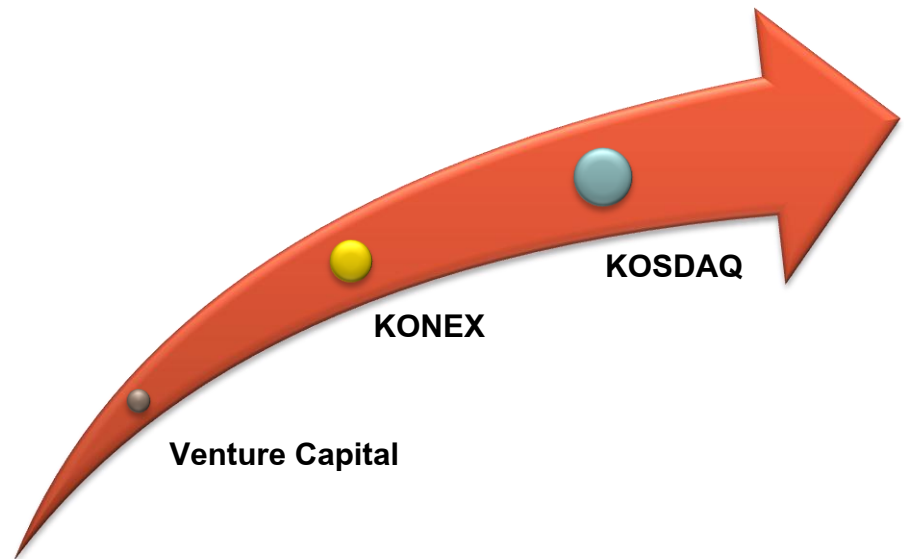

มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (2553-54)
(พันล้านดอลลาร์ สรอ.)

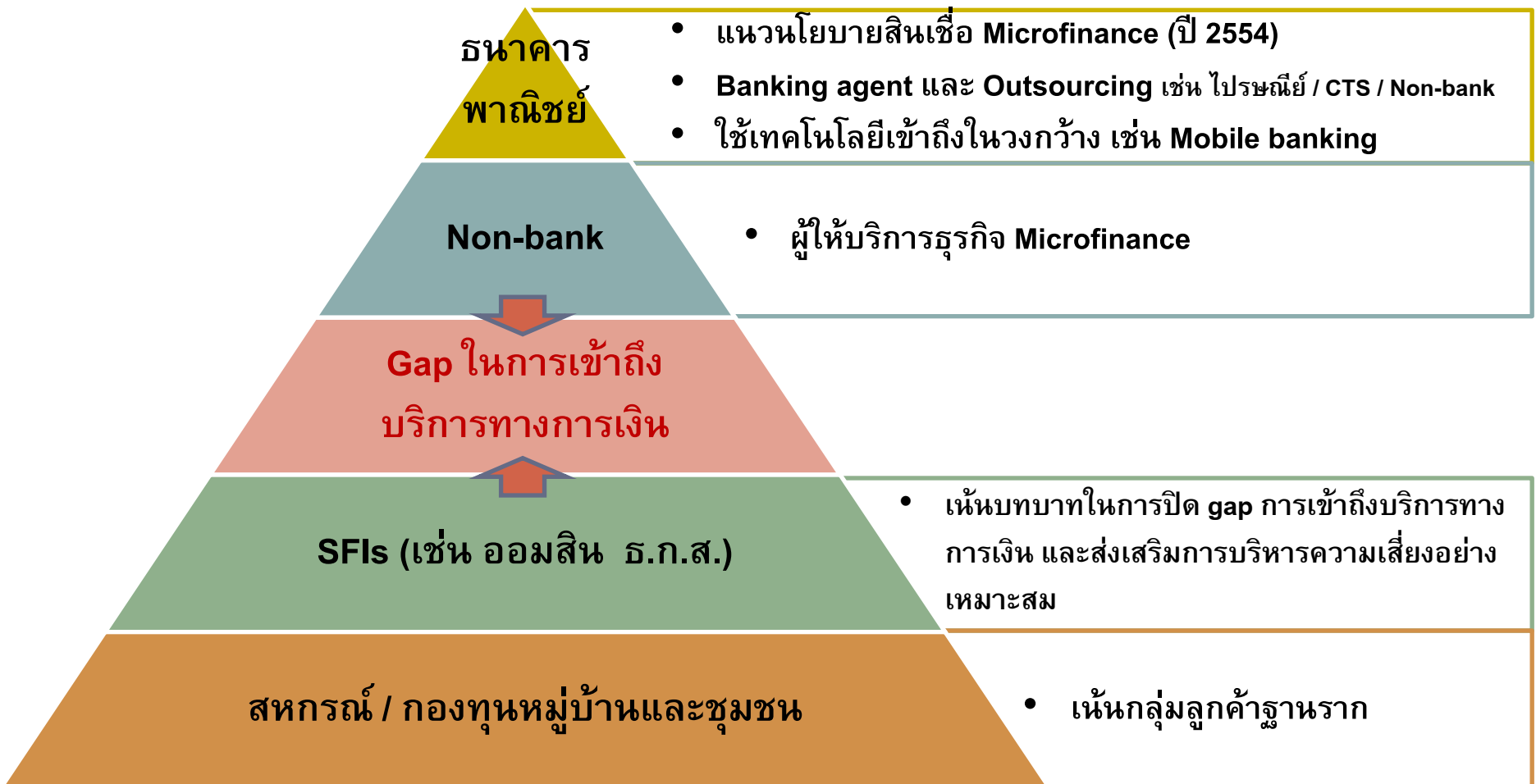
โมเดลเกาหลีใต้

... เชื่อมต่อช่องว่างการระดมทุนระหว่าง
Venture Capital และ *KOSDAQ* ...

ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินเพื่อช่วยปิด gap ให้กับ Small and Micro Enterprises

การสร้างนวัตกรรม

**การสร้างนวัตกรรม
ควรได้รับการสนับสนุน
จาก Venture Capital**

Venture Capital

ไม่ได้ส่งเสริมการพัฒนาทางนวัตกรรมเพียงแค่การให้เงินทุน

การสร้างนวัตกรรมไม่เหมาะกับการกู้ยืม
จากระบบธนาคาร

เงินลงทุนสูง

ใช้เวลานาน

กระแสเงินสด
เป็นลบ

ผลตอบแทนไม่
แน่นอน

สินทรัพย์จับต้อง
ไม่ได้

ข้อมูลไม่
สามารถเปิดเผย

สอดคล้องกับลักษณะ
การลงทุนของ Venture Capital

Venture Capital ยังช่วยส่งเสริมนวัตกรรมผ่าน...

(1.) ความสามารถ
ในการคัดเลือก

จัดสรรทรัพยากรอย่าง
มีประสิทธิภาพ

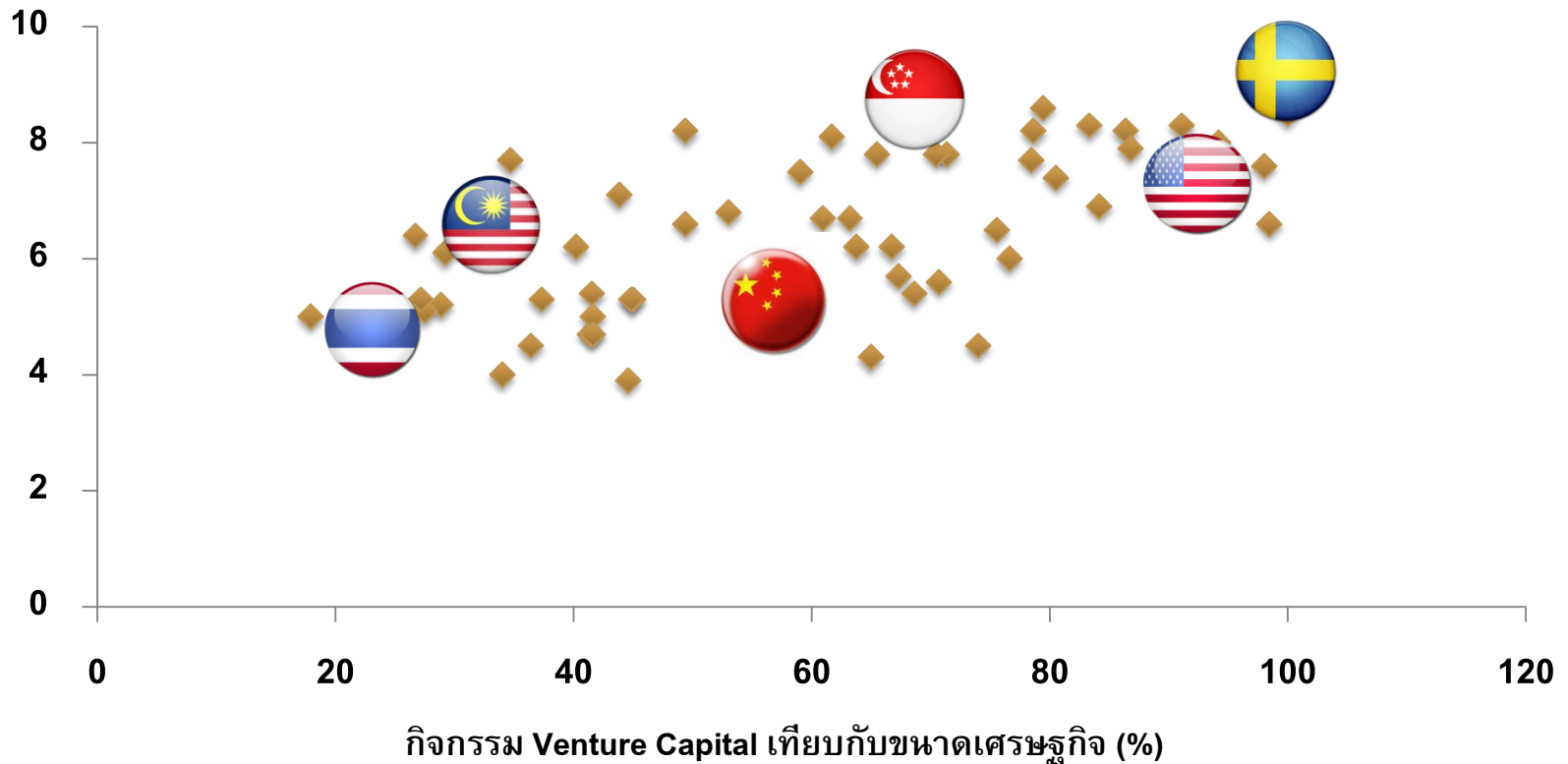
(2.) ความ
เชี่ยวชาญทาง
ธุรกิจ

เพิ่มโอกาสความสำเร็จ
ของธุรกิจ

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการลงทุนของ Venture Capital

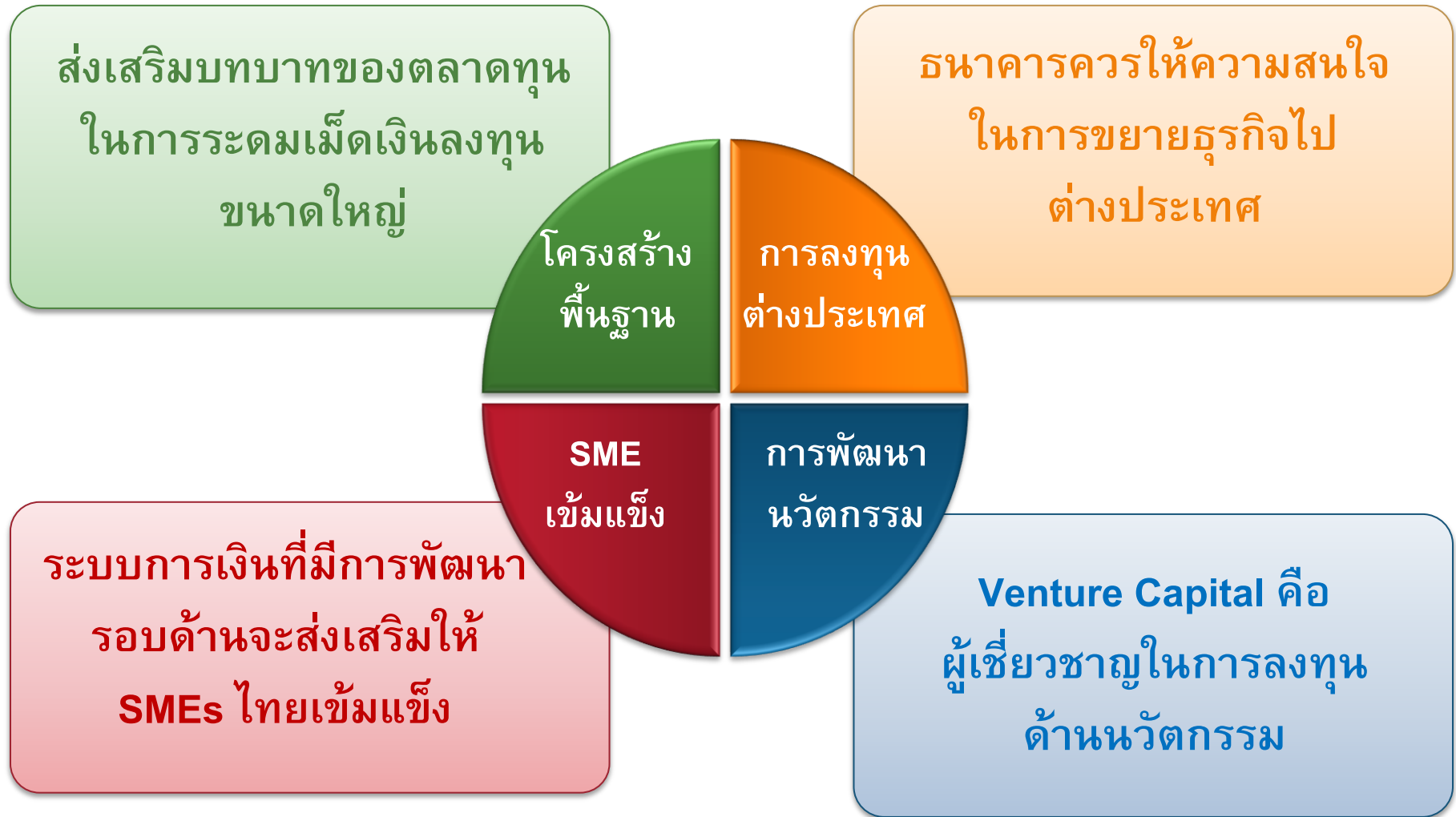
การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ที่มา: INSEAD และ Property Rights Alliance

สรุปการวิเคราะห์ระดับสถาบันและผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

รูปแบบทั้งหมดนี้จะไม่เกิดขึ้น
หากไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบสถาบันการเงิน

A wide-angle landscape photograph of a mountain valley. In the foreground, a river flows through a green valley. In the background, majestic snow-capped mountain peaks rise against a blue sky with scattered clouds. The text is overlaid on the center of the image.

Life begins
AT THE END
of your
COMFORT ZONE

ธนาคารพาณิชย์ไทยมีกำไรต่อเนื่องตั้งแต่หลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540

กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

ล้านบาท

160,000

140,000

120,000

100,000

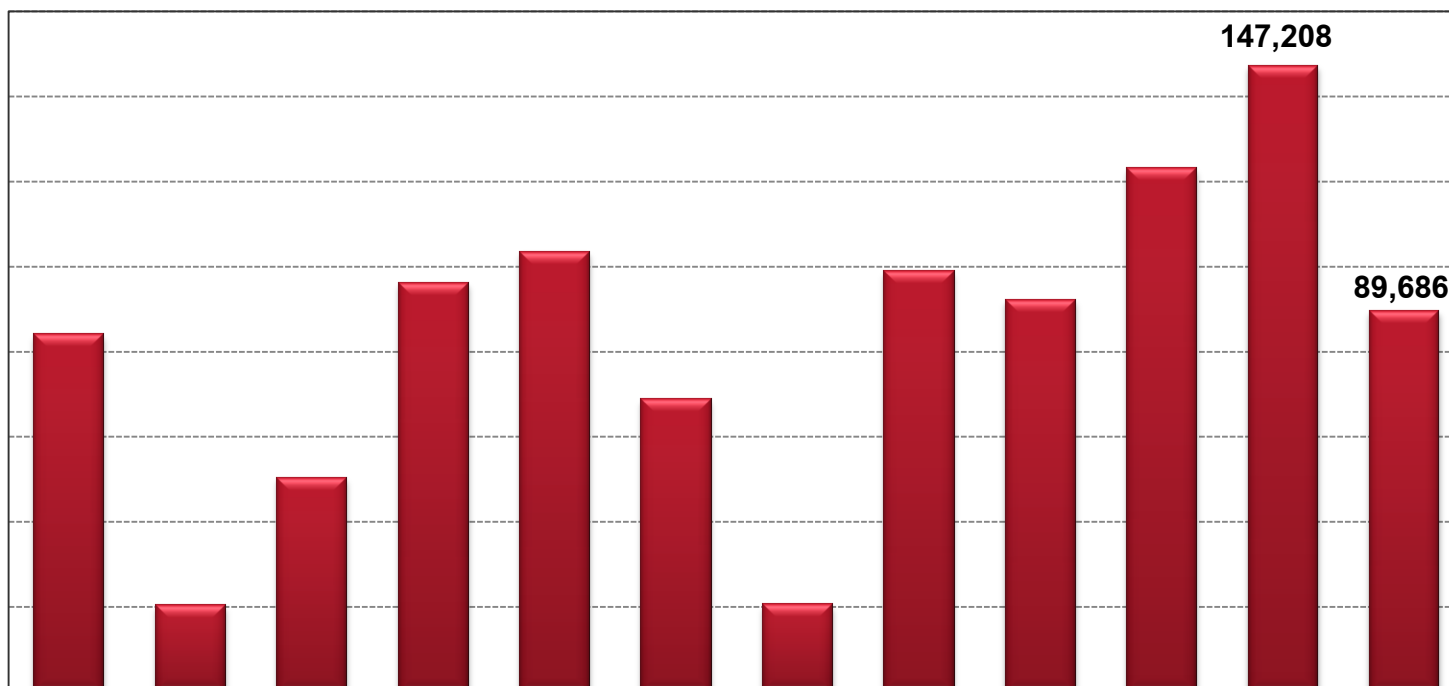
80,000

60,000

40,000

20,000

-

2544

2546

2548

2550

2552

2554

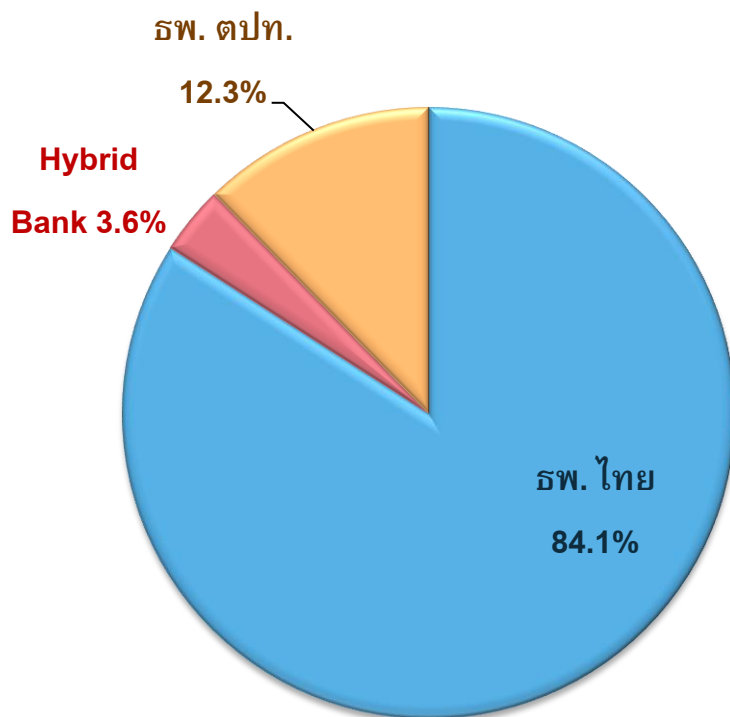
ที่มา: ธปท.

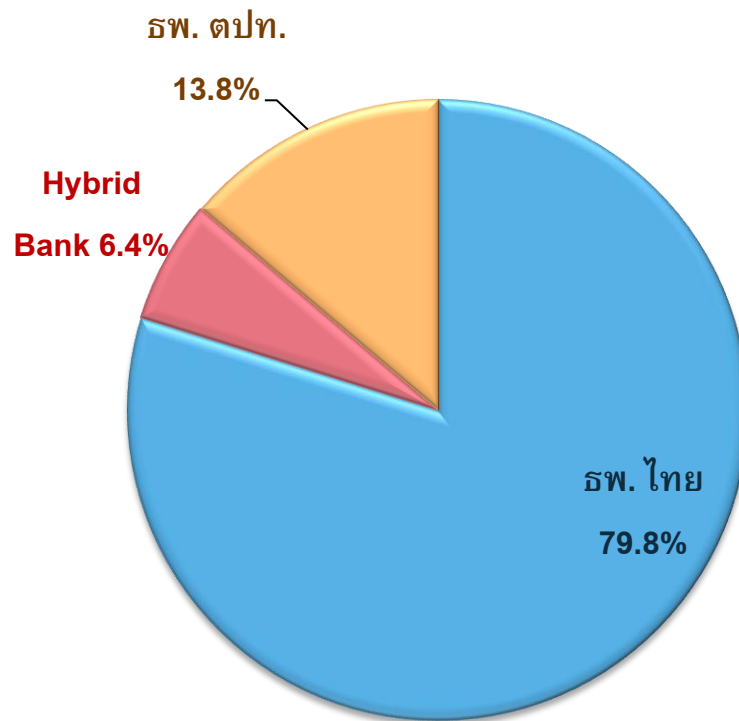
ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ต่างชาติมีบทบาทน้อยในระบบการเงินไทย ...

สินทรัพย์ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย

ปี 2543

ปี 2554

ที่มา: ธปท.

... ส่วนหนึ่งเพราะประเทศไทยยังเปิดเสรีภาคการเงินค่อนข้างน้อย

ระดับการเปิดเสรีของประเทศไทยเทียบกับประเทศอื่นในอาเซียน

ภาค	BP	THA 	IDN 	MAL 	PHL 	SIN 	Implementation gaps
การค้าสินค้า	100	85	79	84	84	90	•ภาคการค้าสินค้าและการลงทุนมีความคืบหน้ามากที่สุด ภาคบริการยังเปิดไม่เพียงพอ แรงงานเกือบจะไม่เปิดเลย
บริการ	70	36	29	31	39	50	
การลงทุน	95	67	78	86	75	100	
แรงงานฝีมือ	0	6	5	7	15	10	
บริการทางการเงิน	-	45	55	60	58	63	•ไทยยังเปิดน้อยกว่าประเทศอื่นในภาคการเงิน
เงินทุน	-	45	82	65	60	94	

ที่มา: Kanithasen et al (2011)

การเปิดเสรีภาคการธนาคารในอนาคต จะเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบการเงินไทย

การเปิดเสรีภาคการเงินจาก AEC ในปี 2563

กำหนดเกณฑ์ QAB

เริ่มทำ QAB ระหว่างประเทศสมาชิก

เร่งเปิดเสรีภาคการธนาคาร (2557-2563)

Financial
integration

55

56

57

63

เพิ่มการแข่งขันจาก FSMP II (2553-2557)

สาขา ธพ. ต่างประเทศ เพิ่มได้ไม่เกิน 2 สาขา

Subsidiary ที่มีสาขาไม่เกิน 20 สาขา + 20 ATM

New entry ที่ปิด gap และสร้าง value-added เช่น Microfinance

พิจารณาให้
ใบอนุญาตรายใหม่
ให้สอดคล้องกับทิศทาง
การค้าการลงทุน

ทั้งหมดนี้ เพื่อให้ระบบการเงินไทยพัฒนาต่อเนื่อง
และเพื่อให้เศรษฐกิจไทยเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน